

DLA WIECZNEY PAMIECI.

CHORAGIEW

POBOZNEY MILOSCI,

Na żnięsienie żatobney Choragwie z Smierci

IASNIE WIELMOZNEY Iey Miści,

Páni

HELZBIETY

Z GOSLAWIC WOLLOWICZOWEY,

Stárościney Generálney Zmudzkiej. Ciwo-
nowey, Gondinskicy, Szawelskiej, Ko-
brnińskiej, &c &c, Stárościney.

W kościele Brzeskim v Oycow Bernárdynow ná Po-
grzebowych Exequiách Kazaniem.

Wystawiona.

Przez

X. AUGUSTINA WITWNSKIEGO, Zakonu FRANCISZKA
Świętego, Bernárdinow mianowanego, w Kla-
szorze Lubelskim, LECTORA Philosophicy,

Dnia trzeciego Stycznia w Roku, 1636.

W LVBLINIE, v PAWŁA, CONRADA.

Herb Wielmożnego Domu,
Ich Mćśi' Pánow Wollowiczow.

255091
L Ocie Żelazo gdyś się zapuściło/
Śmierci dać odpor: Jużś opożniło.
Kto ma racęgo / opożnić nie może
Gdyż takowemu B O S sam dopomoże.
Sptaniem postęge/ Żalobę od pedze/
Ogromnie zbłą/ wśm żądrofno Jędze.
Żąp iśe Pálac/ Cney Pániey w wiegności/
WOLLOWICZOWSKIEY, Dáńk
to Wielmożności.

IASNIE WIELMOZNEM V

I^o Mści Panu P.

HIERONIMOWI

Wołłowiczowi, Generalnemu, Stároście, Ziemie,
 Zmudzkiej, Ciwonowi, Gondinowskiemu, Szá-
 welskiemu, Kobrynskiemu, &c, &c,
 Stároście, Syndykowi, Gene-
 ralnemu, y Dobrodzie-
 iowi nálezemu.

Wszelkiego Błogosławieństwa Bożego powinśowanie.

W Smiertelnych Gmachách/ przy niesmáło-
 witey z kážitelnosci lubo iest człowiek dziedzic-
 cznem právem mieśkáiacey, iednak zupełnie
 z godnem pozorem skrytego prágnienia y mile nie usta-
 wiaacey żadze nie smiertelności skutecznie iest od
 przyrodzenia obdárzony, tak dla pierwszey części swo-
 icy, dusze nie smiertelney, iáko dla poważnego uczestni-
 ctwa wieczności nie stworzoney, od Boga náznáczoney
 y przez śmierć Chrystusa Chorągwia miłości przywro-
 conej. Zostáwione są w nieuchybných iego słowách nie-
 omylné wieczności obietnice, gdy wyznawa iż ci co wén
 wierza nie umra ná wieki. Znáydúia się zádátki

wieczności w pamięciach pobożnych. gdyż Psalmista powiedział, bydź w wieczney Pamięci sprawiedliwego: Námét przyrodzenie wieczności znaki ziańia, gdy ziarno się wziemi z botwiatę tyśiacznie przymrąca, y Pelikan w proch obrocony odrodzony zostawa, a nád to krom łosow, żyzny dowcip ludzki upominki wieczności podáie, z brzydneho popiotu mile wzrokowi ludzkiemu, y ku użytкови naczynia podáiac.

Aleć nam iáwnieysza została nadzieia y żadza wieczności z Świętey Pamięci Iáśnie Wielmożny ley M. P. HELZBIETY, z Gostáwic Wółtowiczowey Przechacney Matzonki W. nášego Miłostíwego Pána, gdy przed śmiercią częste czytania o wieczności czyniac, wieczność sobie smakowátá, y dla niey ná każdy tydzień przed śmiercią zádatki wieczności, Ciało Chrystusa IEZUSA, w náświétszym SAKRAMENCIE przyimowátá, y stąd poćiechy odnosac, prośítá tu mię Pánie karz ná świećie, ábyś ná wieczności przebaczył, dla tegoż Historye ożyćiu Świętych Páńskich dla wieczności cierpiacych często sobie czytać kazátá, y w tryumphálny poczet wieczności wezwána bytá przez widzenie PANNY Náświétszey.

Pewne tedy to zádatki wieczności, y słusna áby w uczestnictwie pobożnych przez cnot náśládowanie ná świećie zostawały: Y dla tegoż zá rozkazaniem Wm. nášego Miłostíwego Pána Iáwnie się do uważania podáia pod tytułem chorągwie niefárbownemi słowy zepstrzoney, á-

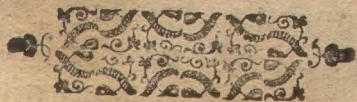

ale cnotami ozdobiony: Nie zmyślne wynaląski, albo ple-
tliwe pisforymow mowy o złotych Hesperydach, albo Hip-
pomenesowych iabtkach zawiaraiaaca, ale prawdziwe
Chrześciāńskiey doskonałości dowody wykonane oznay-
muiaca; Ktora, tam gdzie słusności wszelkiey prawem
nāznāczona iest, oddaie, do Miłościwey ręki Wm. nā-
szego Miłościwego Pānā y Dobrodzieciā, unizenie pro-
sac aby tāskaſwie one przyawſzy, nam w Bogiem Bogo-
modlcom ſwoiem zwykłe Miłościwem Pānem y Dobro-
dzieciem raczyteś bydz, w Lublinie, die 29. Iānnarij
Roku Pańskiego, 1636.

Wm^o nāſze Miłościwe Pānā y
Dobrodzieciā.

Niegodny Bogomodlcā y unizony ſługa
w Chryſtuſie,

X. AVGVSTIN WITHVNSKI

Qui uiuit & credit in me non morietur in aeternum,

Ioan, 10.

Kto żyje & wierza w mię nie umrze na wieki.

V Porczywe sprzyśtoynością zdania/ w przyrodzeniu dostatecznie mądrego Philosopha/ y dowcipnie bieglego Polityka podane były do yważnego rozsądku spamiętaemu Theologowi/ o tym co by na świecie było naysilniejszego: Philosoph powiedział iż śmierć iest naysilniejsza: gdyż ona vltima linea rerum, ostatnia linia wśch rzeczy/ każdemu żyjącemu potrzebniejsza nad Heraclesa Kolumny stawia/ za które daley żaden postąpić nie może Non plus vltra, Już nie wiecey daley postępuj/ każdego zahamuje/ æquo pede pulsat regumq; turres, pauperumq; tabernas, iednakowo z Krolowskiego Pałacu idącego Pana/ iako y z ubogi chaty żebraka zatrzyma w biegu/ iest naysilniejsza/ bo nikomu niesolguie: Skoro bowiem na swym siwym koniu rodopią postoczy/ Iuuenem simul cum homine sene, młodego zaraz y starego człowieka do grobu za toczy: Jezeli zaś ślimakiem po bieży/ diues & pauper simul interribunt, iednakowo bogaty iako y ubogi ginąć musi. A gdy sie weżykiem vda/ iuż sapiens & stultus, tak mądry iako y głupi/ tak żołnierz iako y rolnik/ tak

śmiały

Hier: 31.

Psal: 48.

śmiały iako boiaźliwi / na ziemię wpadaia. Non est respectus morti, eorum, Nie śmierć nie wpa-
truie ich mądrości / nie piękność / nie młodość / nie
dostatk / nie zaścępy / ani przyaciół / niedba nie na
proszby / groźby / ani płacz w wstora przednia / mors
ultima linea rerum? Ostatni kres każdey rzeczy iest
śmierć / y taż najmocniejszy.

Polityk zaś powiedział iż miłość iest najmo-
cniejszy / bo dawno prawo napisane iż amor omni-
a vincit, Miłość wszystko zwycięża / tak iż same
Miłość Poganie na Tryumfalnem Wozie ma-
lowali / przyznawaiac iż sama wszystkie zwycięży
wszy rzeczy / ze wszech rzeczy Tryumfować może /
y dla tego malowali przyniey po iedney stronie ry-
by po drugiej kłosa / wyrażaiac iż miłość na ziemi y
na morzu zwycięża. Malowali w iedney ręce strza-
ła złota / w drugiej zaś ołowiana / oznaymniać iż
miłość nie tylko przyaciół zwycięża strzala złota
ale też y nie przyaciół / strzala ołowiana. Malo-
wali iedne białe głowy czarna druga biała przy-
niey / aby oświadczyły iż tak wednie iako w nocy
zwyciestwa do kazuie. Wład to przed wozem malo-
wali gromadami związanemi rozmaitych naro-
dów ludzie idace / za wozem zaś rozmaitych bestii
y zwierząt kupa z gromadzona / oświadczaiać iż
miłość nie tylko ludzi ale też y bydletą nie rozumne
zwycięża / bo trahit quemq; sua voluptas, Każdego
rozkosz swoia zaciąga do miłości / kora wszystko
zwycięża.

820

Poważne dość oboje y obronne dowodami
zdania gdy Theolog uważa/ przedko zoczy w E-
wangelii/ iż śmierć oczekawa/ aby po iey stronie
dał zdanie swoje/ gdy Łazarza dogrobu zraża/ y
iako perwa swej mocy na katusz gestemi ognia-
mi błyskotny w Kościele za siada/ kosa hárdzie ka-
żdemu pograżając swoją.

Nie wstrząsła iedną/ y nie zwyciężyła nie-
przelomney prawdy w Teologu orzecząch sie Bo-
żych badającemu/ Łaże iey schodzić splacu/ nie przy-
znawa iey aby miała bydź najmocniejszy/ gdyż
to nie podobna aby ona bydź miała vltima linea
rerum, śmierć nie iest ostatniem kresem wśech
rzeczy/ ale raczej miłość: Ażas wiernem Chry-
stusowym śmierć granice kładzie: by namnię/ o-
to sam Chrystus mówi: Qui vivit & credit in me
non morietur in æternum, Kto żyje a wierza w-
mie nie vmrze na wieki. Miłość śmierć zwycięża
gdyż y Boga zwyciężyła nie tylko wżłobie/ ale też
y na Krzyżu związawszy/ śmierci go zrefu wyr-
wała/ Amor omnia vincit, Miłość nie tylko ży-
iacerzeczy ale też y śmierć same zwycięża. Ale na
coż daleko nam w dowody za chodzić: na co ias-
wnych rzeczy w ciemnościach szukać: dla czego
w wątpliwości narabiać gdy na oko co widzi-
my: zwłaszcza dnia dzisiejszego: Patrzącie iż nie
śmierć ale miłość/ vltima linea rerum, ostatnia

Ioan: 10.

iest

jest miłość granicą wśzystkiem pozostałem po Jaś-
 śnie Wielmożney Jey Mści: Pamięy HELZBIECIE,
 z Gostawic, Wolkowiczowey, Stárościney, General-
 ney, Ziemie, Zmudzkiey, Szawelskiey, Kobryn-
 skiey, &c, &c, Stárościney, na którą sie śmierć rzuci-
 ła nienżyta chcąc zwycięstwa dokazać. A czegoś
 dokazała: ciało do ziemie bierze: A zwyciężyłaś
 miłość: albo czy rzuciła mur iaki nie przebyty Di-
 ámentowey: czy vsypałaś wał albo row iaki nie
 przestępny Jaśnie Wielmożnemu J. M. P. Stáro-
 ście, Generalnemu, Zmudzkiemu, tudzież Jaśnie
 oświeconemu y Wielmożnemu potomstwu pozos-
 tałemu: czy zastąpiłaś od oświadczenia miłości:
 czy zabronilaś vbogiem Żalomnikom aby dobro-
 dzieyca Wielmożney nie oświadczała zawdzięczenia
 z miłości/ plus ultra, wiecey nad to czynią niżeli
 śmierć pozwala / nie dosiść iż dnia onegdąyszego
 ziemi Ciało oddano / nie dosiść iż dnia wczorąyszego
 Ofiarę przenaświetszą za dusze do Nieba posyła-
 no/ oto ieszcze dnia dzisieyszego nie tak iako Ceres
 swoiey proserpiny szuka Wielmożny Przyziaciół
 Przyziaciela y Małżonki od Boga danej Amicus
 ad aras, Pericles powiedział, przyziaciół do Oltarza/
 oto do Oltarza stawa w dzień sobotni Elci Sáb-
 bat/ Boży od poczynek Elizabetám szuka przez re-

ce Káplánskie ktorych tak wiele przenaświetsze
Cialo y Krew Chrystusa I E S V S A oto do
Boga posylaia. Patrzcie iako smierc nie ostrasza
sedziwemi laty / nie przeszkadza slabosci zdrowia
nie od wabia trudnosciami ani koshem / Jasnio
Wielmoznego Pana y potomstwa Amicus ad a-
ras oto przyiaciele do Oltarza z stawili sie / do od-
prawowania Requiy za zmarla / milosc zwycieza
sercem poskaltuiac ktore zalosnie wzdycha / Doby-
wa sie milosc z zarumianionymi oczmi placzliwe
znaki wyrazaiac / milosc zwycieza ktora nam zo-
stać przez Pasterza Prowincyiemy naszey kazala / a
bychmy Jasnio Wielmozna Panią pod Chorą-
giem milosci: to iest do Boga zaprowadzili. Kto-
ry sam w milosci zwyciesca.

Precz tedy vstepowac z kataphalku Zalobne-
go rozkazuje Theolog smierci y na iey mieysce Jas-
na Chorągiew stanowic rozkazuje milosci: Mu-
lier amicta sole, & Luna sub pedibuseius, Corona
duodecem stellarum in capite eius, Oto Biala
glowa otoczona słońcem Miesiac pod nogami
iemy / a Korona ze dwunastu gwiazd / na glowie
iemy / ta to iest Chorągiew milosci / wizerunkiem /
Jasnio Wielmożney Pani dnia Onegdajszego do-
brze oznaymiony / co za słońce: pobożności: Co-

za Mies

za Niebie i Sacności wurodzeniu / co za Gwia-
zdy: Cnot poważnych liczbę dwunastą zawartych
iż opisane. Ja teraz to za pomocą Bożą o kaze na
tem Kazaniu iż śmierć iako niema mocy nad tymi
ktorzy pod Chorągwią miłości Jezusowej sta-
wają / tak iż nie miała mocy nad Jasnem Wielmo-
żną Świetey Pamięci Panią Starościna, Generalną,
Zmudzka, ktora obaczony w drugiey części / iako
stać iako ozdobnie pod Chorągwią miłości nie z-
wyciężony.

Qui vivit, & credit in me non morietur in aeternum,
Ioan: 10.

Kto żyje a wierzy w mię, nie umrze na wieki.

Sładnie mi każdy wczepiwszy przyzna iż śmierć
wielkiej mocy samą przez sie mieć nie może /
ponieważ według Philozofow śmierć nie
iniego nie jest tylko priuatio vitae, to jest nie przy-
tomność życia / zatem iako śmierć nullam Entita-
tem posituam habet, nie ma żadnego iestestwa rze-
telnego tak też nullam potestatem exercere valet,
trudno ma władza rzetelna y moc mieć iakowa:
Do tego ślepy nigdy w poiedynku nie może być sil-
ny / gdyż kopija złożyć trudno ma wiedzieć na to-
go: Pażem sie albo pułkierzem zaślonic nie wie to-

829

Iudic: 16.

Psal: 72.

Gen: 3.

komu / stanać wkrótu / y przyćiać bronią trudno
ma postrzec na którą stronę potrzeba / sam to tylko
Samson był silny y mocny ślepem zostawszy / y to
coś za siłą: iuż sie nie śmiał porwać na poiedyne
zbronią / iuż woczy nikomu śmieie / ale wziawszy
filary pod Pałacem Philistynczykow obaleł ich y
ze wszystkiem budynkiem / y z bantietuiczymi nie
Przytacioly sam oraz ginie moriatur anima mea
cum Philistijm, niech vmiera dusza moia z Philis-
tynczykami tylko wyrzefszy.

Slepa iest y śmierć / nie tylko iż ia tak máluz-
iz / nie tylko iż iako ślepa żadnego baczenia nie ma /
ani patrzy czy młody czy Stary / czy piękny czy spe-
tny / czy to Pan czy vbogi / Non est respectus morti-
eorum, Ale też ślepa została przez staranie od Bo-
gá / albowiem prawo iest iż per quæ quis peccat
per ea puniri debet, spolne to y wszystkich zdanie
prawa / przez co kto z grzeszy / przez to ma bydź ka-
rany / á przez co śmierć z grzeszylá gdy człowieka
pierworodney sprawiedliwosci po zbawiłá: Mors
per fenestras, Śmierć oknem wlaźlá przez oczy we-
szła / gdy ná drzewo zakazane człowieka szatan
przez oczy powabił.

Vidit igitur mulier quod bonum esset lignum
ad vescendum, & pulchrum oculis, Obaczyła te-

dy bia-

tedy białagłowa iż dobre było drzewo do używania / y piękne oczom do weyrzenia / skosztuię znie-
go poda y meżowi / & Aperti sunt oculi eorum,
y otworzyły się obojgą oczy: przez oczy śmierć
porwała się na człowieka / oczy iey też wylupiono
zato / tak iż teraz ślepa jest / nie wie kiedy się wdąć /
aż ją sami ludzie za ręce wodzą truiąc zabijać in-
nych; śmierć sama dla ślepoty wstydliva ni-
mu woczy nie zayrzy / y owsem gdy iey kto woczy
zachodzi / tedy ona wstepuię przed niem. Pięse Xe-
nophon in Pedia Cirij tak y Herodotus w Historiey
Perski / iż w Indijach náyduia się nie ktorzy
Murzynowie / ktorych Macrobios, nazywają / to
jest długo wiecznemi / albo długo żyjącymi / tak
iż dobrze życiem swoim sta lat przechodzą; Przy-
czyny ich życia tak długiego lubo to źródło iakieś
bydź powiadaia / iednak to pewnieysza / iż dla tego
długo żyia że śmierci woczy zągladaia / pięse bo-
wiem o nich iż ten zwyczaj mają że kiedy kto z nich
vmrze tedy dobrze go od skazitelnosci opatrzynwszy
w trune z Kłana chowają / y w domu vmarłego
przed oczyma mając zarosze na śmierć patrzą / za-
czem Macrobij, to jest dług żyacy zostają. Wiac Ae-
lianus pięse o Egipcyanach iż ci także chcąc aby dłu-
go żyli nie inшы sposob znaleźli tylko ten aby śmier-

śmierci często woczy ząglądali / y dla tegoż przy
wszystkich bankietach / biesiadach / Obraz śmierci /
albo trupią głowę na Stole między Pulniski sta-
wiali.

Nie bywały na Bankietach zwady / nie bywały
ly meżoboystwa / ani swawola; dobrze by gdy y
teraz miasto za pátrowania sie na obraſki farbo-
wane / na śmierć patrzałi / ale wolawfiliski / dla
tegoż też nie iedneǳ śmierć zabija / ten reki / ten ge-
by / drugi y dusze pozbywa. Czemu y Woysko-
wi doznawają tego iż im śmierci naylepiey sie
przypatrują / tem śmierć barzciey sie ich boi / da-
wszy Dawidowi połoy ktory sie narażał / ale to
pewna iż drugi bieży przeciw nie przyiacielowi
ktory kuniemu grotem ostrem zmierza / iuż mu pi-
stolet do boku / albo Janczarka do głowy / albo
Działo wpul kule przynosi / iednak sie nie leka po-
minie go śmierć / zdrowo go wypuszcza / ańa dru-
giego tchorzem podſzytego / Kuchennego bohаты-
ra iak napádnie / co tyl podawſzy splácu vchodzi /
albo na chromym zádrugimi zwolná náciera / ali-
ści śmierć iego marnie nie ostrożnego znoſi.

Podobna iest śmierć iednemu zwierzećiu ko-
re sie wlibiey znáyduie Kátawlepá nazwane iako
Majolus piſze / albo po Żydowſku Jadochá iako

Mazarynus wspomina / o tym zwierzećiu pisa iż
oczy zawrze ku ziemi spuszczone trzyma / które ma
tak iadowite / iż gdy na kogo weyrzy tedy zaraz v-
mierać musi / iednak gdy iż kto poprzedzi / y wo-
czy zayrzy / tedy sama zdycha.

Taka iest y śmierć sequitur fugientem, gon-
wcielającego / in sie iey bąziewy boiś / to ona nacie-
ra / gdy zaś woczy iey zągladaś / to ona przed tobą
vstępuje / wie bowiem słabość dla ślepoty na kara-
nia sobie dāney.

Jeszcze kto chce wważyć nie potęgę śmierci
dla ktorey nie może ostatnich granic stawiać wśy-
tkiem rzeczom / niech obaczy iako słabe ma woysko
swoie. Hetmanem śmierci iest materya pierwsza
ktorego Augustyn S. zowie prope nihil, iakoby
żadney władze nie mająca / ta iednak v śmierci wo-
ysko bytuie / gdyż materia prima est principium cor-
ruptionis, początkiem skażitelności iest pierwsza
materya / z ktorey wśytkie rzeczy stworzone / tak iż
y człowieka lubo Bog in ex terminabilem posuit,
nie skażitelnego uczynił powierzchnowie / iednak
iż z ziemi skażitelney uczyniony / sam w sobie skażi-
telności początek zawierał / to iest Hetmaną śmier-
ci / pierwsza skaży istote materiai primam, Ten te-
dy Hetman iako bydy ma silny / a on non est quid?

Genes. 1.

nic

nie nie iest/ Philozoph powiada/ iako serdeczny?
 Ktory non est quantus wzrostu nie ma. Jako
 mocny? ten co nec est qualis nie ma żadney pote-
 żności: słaba śmierć/ słabego Hetmana żączywa.
 Pułkownicy śmierci dway są/ iednak dość nie sil-
 ni/ ieden iest arkabuzery ogniście prowadzacy/
 to iest Calor naturalis, ciepło przyrodzone: drugi
 ktory nad Zbroie vsarstie błyskliwie vsce sżytuie/ to
 iest Humidum radicale, Wilgotność przyrodzo-
 na/ cy obadwa bez pomocy nie nie są: Calidum al-
 bo ciepło tłustości subtelney/ wilgotność cienius-
 sientkiey potrzebuie wolności.

13
 Rtmistrze także śmierci dość nie potężni/
 quatuor Elementa, a są cztery żywioły/ Ziemią
 prowadzi Melancholików/ mając za Porucznika
 Siccitatem, Suchość/ za Chorążego Frigiditas-
 tem, to iest Zimność. Sanguineos, to iest weselszych
 iakoby powietrza miernego przyrodzenie mających
 za wodzi Aer, Powietrze/ wktorego Porucznikiem
 Humiditas, Wilgotność/ Chorążem Calor, cie-
 pło: flegmatykom zaś wprzodza Aqua, to iest Ele-
 ment, wody/ Za Porucznika mając zimność/ Za
 Chorążego wilgotność. Cholerikom potem pa-
 nuie ogień zawsze nieślătkowy/ tego Porucznik
 ciepło/ Chorążem iest suchość. Ci tedy Rtmis-

frze spomocnikami wystawicznymi sami między sobą
 Woynę prowadzą / gdyż Pan nie zgoda Sedzia
 między nimi / a Pan zwada Pisarzem / zaczęli sa-
 mi sobie nie wstawać / trudno się mała przeciw komu
 znowić / a do tego Dobroś / to jest narzeczanie / sy-
 poś / który jest płacz / do boin bierze serce psuani
 żeli pobutke uczynić mogą / zwłaszcza iż Armato
 śmierci sami ludzie noszą / bo ona już kose przyto-
 piona ma / aż pod czas Karabinu / szabie albo luku
 lub innej broni wchodzi na ludzi pożyćca.

Sama tylko Chorągiew śmierci brzydno
 pozorona Daleką ogromności dodaje Woysku
 śmierci / samą strasliwie nacierać serce rani / oczy
 zawiera / podczas mowy odoymnie. Wielki niegdy
 nateżnił Świątą y zwycięscą Taberlanes tego
 zwycięzcu na obleżonych używał / iż pierwszego
 dnia gdy pod Młastem / albo Samkiem nieprzyja-
 cielskim stał / tedy Namioty białe / y Chora-
 gwie / wystawować rozkazał / dając znać przez to
 iż jeżeli mu się tego dnia poddaćka łaska y Jajna
 twarz wniego znajda. Drugiego zaś dnia gdy się
 nie poddał / tedy kazał stawiać Namioty czerw-
 ne / tak iż Woysko wszystko iakoby krwawe
 bydź się zdawało / przez co wyrażał iż niepoddanie
 dnia drugiego przednich obłożonych miał

246

kwawem kazać Mieczem: potem dnia trzeciego
gdy sie nie poddali tedy sławiono Namioty czarne/
Choragwie czarne/ inż to znał śmierci/ inż goy
żalobe obaczyli pierwsi tego byli że ani ludzkom
ani bydlerom przepuścić nie miano / wszyscy w
popioł / zdynein precz obrocić sie miało / bo śmierci
Choragiew to jest żaloba wszyscy sobie rzeczy
przywłażczali.

Taż Choragiew śmierci żalobą y v Rzym-
mian nayskrasnieysza bywała gdy kogo na śmierć
sądzono; ieżcie niestraszna choć Sędzia na N-
iestacie siedział / choć y łat z Mieczem gotowy
był przytomny / Ale skoro tego swoje złactwa
wywrocil / a podżewka czarna niewierzech obrocił /
zraz y siopki żołnierskie na ziemię wpadły / y os-
dzany inż zbledł mało co dłużej zatrzymawał w pobie

Ale coż przykładom posłomnych szukać w-
szak y pismo Swoie świadczy iż W O B sam ka-
zać Pharaona inżycami / żabami skraczając y inne-
mi nawięcey był straszny gdy ciemności dopuścił /
& factæ sunt tenebræ horribiles in vniuersa terra Æ-
gipiti tribus diebus y zostały sie ciemności straszne po-
wszystkiem Egipcie przez trzy dni / strasznaż to
była Choragiew / Nemo vidit fratrem suum nec mouit
se de loco in quo erat, Żaden niemógł obaczyć dru-
giego / ani sie zmienysca ruszył.

Exod: 10.

Lecz

Lecz nie tak straszna bydy może Choragiem
 śmierci która jest Żaloby powierchowney / iako
 jest Żaloby we wnetrzney o której Kościół Ś. śpie-
 wa: Liber scriptus proferetur in quo totum conti-
 netur vnde mundus iudicetur: Księga pisana przynie-
 siona będzie / na której wszystko się zawiera szereg
 Świat sędzić maia. Pieśnię te Księge Żaloby nie-
 dawnych czasow w Domu Slacheckim w Wiel-
 giej Polsce iedną Pacienta przy śmierci obaczy-
 la / y narzekając mowila / zem sieia czytać nie mo-
 gla na wczyc i teraz już naymnieysze grzechy czytam /
 lubom ich sobie za grzechy niepoczytala / ale teraz
 mi ich na Księgach spisane pokazano / Powiedział
 sam Chrystus Pan. Iz de omni verbo otioso red-
 denda est ratio, Składzdego słowa próżnego od-
 dać rachunek muśiemy. Powiedział także y przez
 Psalmiste Bóg / cum accepero tempus ego iulti-
 tias vestras iudicabo, gdy prawy czas odbiore te-
 dy y sprawiedliwości wasze / to jest dobre czyn-
 ki sędzić bede / wiec y przez Proroča Sophoniasza
 mowi: Scrutabor Hierusalem in lucernis, że ja
 sypierać bede w Hieruzalem spochodniami; przez
 Hieruzalem rozumieia Doktorowie Świeci wy-
 branych Bozych których Bóg srogo będzie stu-

338

Psal. 74.

Sopho: 1.

837

chał rachunku ze wszystkich spraw ich tak iż iustus
vixaluabitur, zaledwie człowiek sprawiedliwy
zżawiony będzie / A coż rozumiecie co sie będzie
dziać z grzesznikami? Jakoim strasna Chorażiew
będzie żalobą złego sumienia / gdy sie na nich
wszystko stworzenie wstarczać będzie.

Math: 20

Jeszcze nad te strasnięysza druga żalobą na-
stepnie nastrasliwym sadzie Bozym / tunc appa-
rebit signum Filij hominis, naten czas gdy sie po-
każe znak Syna człowieczego / Krzyż na którym
dla nas Chrystus JEZUS w Krzyżowany.

Math: 27

Pisa nie króży iż Saladynus Agyptu Mo-
narcha miecz goly na którym był powróż zawieszo-
ny ność kazał stem napisać: Discite iustia moniti,
Wzciecie sie sprawiedliwości na pomnieni: będzie
y nam na Sadzie Bozym ten napis widziany gdy
obaczemy iako BVB sprawiedliwości dość czy-
nił y na Synie własnym. Żalobna to Chorażiew
była gdy tenebrae factae sunt per vniuersam terram,
sol obscuratus est, ciemności zstały sie po wszystkiey
ziemi y Słońce sie zaciemilo / iednak żalobnięysza
będzie gdy grzeszniku obaczysz zagniewana twarz
Chrystusa Jezusa przeciw robie / kiedy obaczysz
że oczy odwrócił od ciebie / kiedy wszystko stwo-
rzenie przeciw robie powstanie / columnae celi co

Iob: 26.

tre-

tremiscent, y same Columny Niebieskie drżec beda Admirati sunt, compuncti sunt tremor apprehendit eos: **Dziwować się muszą / boleć beda / trwoga ich opamięta / y śladze mowi Hieronim S.** siue comedam siue bibam, semper illa vox sonat in auribus meis surgite mortui venite ad iudicium, lubo niem lubo pije zeroże brzmi glos wuszu moich **Powstańcie Umarli podźcie do Sadu: Wiec y Bernat s.** quid tā pavendū quā iudicandū astare illi tam terrifico Tribunali, & incertam adhuc expectare sub tam districto iudice sententiam **Co tak boiaźliwego bydz moze iako do Sadu stanać na strąśny Trybunal / y nieperwney oczekawać Sententey / pod ściślem Sedziem. O iako strąśna Żaloba wstyszcć /** Itē maledicti in ignem aeternum, **Idźcie przeklećci wo-gień wieczny / strąśnato Żaloba bedzie /** Leo rugiet quis non timebit **mowi Prorok Lew Żaryczy a kto sie bać niebedzie Zelus & furor viri non parcet in die vindictæ, Żarliwość y Żapalczywość meża niezsolguie w dźien zemśczenia Żaloba to stel-læ retraxerunt lumen suum, aż y gwiazdy nie beda świećili.**

Tā iednąż Choregiem inż moc y ogromność strąćila swoje / gdyż przez Chrystusa jest zdrapána / oczym mowi Psalmista Conficisti faccum me-

318
Psal. 47.

Ser. 8. in
Psal. 90.

Math. 25.

Amos. 3.

Prover. 8.

Icel. 2.

Psal. 29.

849

104 n. 8.

Canticz.

um & circumdediti me letitia, Pánie podrapales
 Żatobe śmierci á otoczyles wiernych twoich ra-
 dosną Choragwia miłości. Niewiernym/ zlem/ y
 grzesznym ludziom strážna jest ta Choragiew/ á
 le wybrani Panscy nie leką sie icy/ me mała mi-
 ścią pod nią Synowie światłości/ quæ conventio
 lucis ad tenebras co za schacką światłości ściemno-
 ściąmi; Synami światłości/ są wybrani wie-
 rzacy w Chrystusa/ bo on powiedział: Ego sum lux
 mundi: Ja jestem światłością Świata/ y dla te-
 goż y Choragiew jego jest bardzo świetna/ o kto-
 rey medrzec mówi: Ordinavit in me charitatem,
 zporządził we mnie miłość/ á insy czytą: Vexil-
 lum eius super me amor Choragiew Jezusowa
 nad wiernymi jest miłość/ ktora ich od śmierci
 broni/ ktora im trwożyć sie nie dopusci/ y ta sama
 dzieli Synów Bożych od Synów wiecznego za-
 trącenia iako Augustyn S. powie da sola charitas
 discernit inter filios Dei & filios æternæ perditionis,
 Sama miłość dzieli Syny Boże od Synów wie-
 cznego zatrącenia.

Pod ta Choragwią Miłości ślánelá S.
 Pámieci Jásnie Wielmożna Jey Mość Pani
 HELZBIETA, Wołłowiczowa, Starościna, Gene-
 ralna, Ziemie, Zmudzkiey, Mulier amicta sole Bia

lagloz

Kazanie.

laglowa otoczona promieniami Jasnego Slonca
milosci Chrystusa Jezusa/ pod te Choragiew
wedlug Imienia swego Elizabet w Sobote w E-
lei sabat postepnie/ gdy w ten dzien umiera/ w ten
ze dzien / y te requie za Dusze iey odprawiamy /
Dzien to Naswietsey Panny/ gdy Bóg w niej
odpoczal/ Elei Sabat dzien odpoczynku Bozego
Przy Bogu/ przy Milosci iego odpoczywa Cna
Pani w Dzien Sobotny.

Nie onyle sie ia gdy naprzod przez Chora-
gię milosci bede rozumial samego Chrystusa
Pana/ gdy DEVS Caritas est, Bóg jest mi-
lością/ a Bógiem jest Chrystus IESVS/ kto-
ry o sobie mowi iż ignem veni mittere in terram
przygledlem ogien rzucac na świat/ to jest milosci
Choragiew roztaczac pozorną. Choragwia zstat
sie dla nas milosci/ gdy na Drzewie Krzyza S. ro-
ści Gniony/ y za same nieprzyiacioly Boga Oycę
prosi.

Przy tey Choragwi stanela przewielmożna
Pani zerezyley odrzekaiac sie w ktorej sie byla v-
rodzila/ dla tey Choragwie cierpliwie znosiła
choroby Pána Boga prosila o karanie naswie-
cie. A co wieksza/ zachowala rade Pawla s. ktory
powiedzial iż ci co moga byc pod Choragwia

Milo-

848

Ioan: 1.

Luc: 12.

Miłości Chrystusowej / powinni mieć pas Ry-
cerskiej / Mortificationem Christi in corpore vestro
circumferentes, Umartwienie Chrystusowe na
ciele waszym noście / chciała byś uczestnictwie
pasa tego / nie tylko przez pas powrozowy Brá-
ctwa Franciszka Swientego ale też inż w choro-
bie pas ostry włożony na sobie nosząc / trudziła
ciało lubo inż zbolale.

Allegdzież wielki dowód Miłości Jezu-
sowej : iako iż gdy inż dla słabości Zdrowia chodzić
nie mogła / tedy nieść się kazała do szpitala iakoby
vbogiego Chrystusa kształtując między vbogiem / y
iako przed tym zwykła była na każdy Rok vbogiem
wsługować / reka swoja dla nich robiąc y żyć ność
także y odzienie obmyślać / tak y na ten czas w-
czyniła. Wielki to był dowód Miłości z ktoreg o
sie sam Chrystus Pan przed Aniołami świadczył iż
Martinus hac nie veste contextit, Marcin nie ta-
kieru odział / że tylko grube Płaszcz vbogiemu
dal / czy niewiekszaż to kiedy tak wielom vbogiem
żywność y odzienie dawał. Kiedy do Kościołow
Obrusy Turwalnie y inże ochędostwa Kościelne
sprawowała / kiedy Kąplanom y slugom Bo-
żym y dobrodziejstwom wielkie poszanowanie o-

świad-

oświadczała y fundusze dla wiecznie trwającej
chwały Bożej uczyniła: Wiec także gdy krora
zakonnice znała/ tedy zaraz skoro sie o iey śmierci
dowiedziała na Niżę do różnych Kościołow y
Klasztorow posyłała aby Pana Boga za Dusze Osoby
zmartej proszono/ na Miłości oświadczenie.

Ieszcze dowod iż pod Chorągwią Miłości
Jezusowej stała/ gdy przed śmiercią prosi aby
iey przed oczyma Obraz DZISZOWanego dla
nas Chrystusa JEZUSA postawiono/ co gdy uczy-
mono/ wystawicznie nań patrzyła/ potem nieco ze-
szu sie porwawszy pyta sie o korey teraz godzinie/
powiedza iż o osmey/ zaraz prosić Kiedza każe aby
był przytomny bo już czas do Boga na stepować/
y tak iako Chrystus JEZUS odziewiątey Cho-
ragiew Miłości na KRZJurostoczył/ tak Wiel-
można Pani/ poprzedza do niego dziwiącą godzi-
nie/ stawa do po pisa.

Moge jeszcze przecz boiażni przez Chorągiew
Miłości rozumieć Pannie prze Nasświetła Signum
magnum in celo Mulier amicta sole, Świat wielki na
Niebie albo Chorągiew Białagłowa Słońcem
otoczona/ to jest Nasświetła Panna/ krora nay-
wiecey z stała sie uczestniczką Miłości JEZUSO-

843

Jeżusowey / bo Matka iego: przy tey Chora-
gwi staćela przewielmożna Páni / nie tylko iż w
Bractwie Anny S. y Szkaplerza / nie tylko iż o-
braż iey przed oczyma swemi wystawicznie mieć
chciała: Ale tylko iż w dzień Sobotni umiera / y
oto dziś w dzień Sobotni po Pogrzebie obcho-
dza Dusze iey odprawiamy: Aleteż y przez to / że
mało co przed śmiercią do Świrów inż chora ie-
chala / y tam sie pod opiekę Naswietzhey Panny od-
dała / tak iż potym teyże Panny prze Naswietzhey
spocieczanie wymowna na Duszy widzenie miała.

Niedopusci mi czas więcej znaków y dowo-
dow Miłości Jeżusowey y Naswietzhey Panny
oznایمować które sie wtrey Wielmożney Osobie
znaydowały / Oznایمuję Kościół w Sokolec y
w Pżanay gdzie fundusze wieczne uczyniła: O-
znایمuję Kościół Kobrynński y Śmudzki / gdzie ap-
paraty kosztowne sprawowała: oświadczaia
Klasztory y szpitale / do których często / y znacznie
Jałmużny czyniła / tak iż iako Matka vbogiem dla
Jeżusa była.

Nie moge tu iednak pominąć Miłości ktorey
iżakże zawżse spoprzyseżenia / tak przy śmierci zdo-
brego Sumnienia postanowienia Oświadcza
przeciw Jasnie Wielmożnemu Je°. Męci Panu

Kazanie.

84

Staroście, Zmudzkiemu, Milemu Małzonkowi
sweinnu / ktorego kazaroszy prosić do siebie / vnize-
nie dziełowala za przystoynne pośzanowanie / dzie-
łnie za przyiązne we wśhem staranie / dziełnie za
wszelkie dobroczynności / y zawodzieczemia po przy-
sieżoney przyiązini / prosić aby y wpotomne czasy
nie zapominal / tak dużej ratując v Bogu / iako też
y Potomstwom Oświeconemu y Wielmożnemu a-
by Wyowstkie o tożawse łaskawie oświadczał / tu-
dzież y czeladkę ktora iey służyła / aby ię włascz
swoiey miał vnizenie prosi.

O ktożby na ten czas był płacziwym wzdy-
chaniem serca nie wzruszył boleśnego? Ktoby nie
żałował sie zimnemi łzami? gdyby był zoczył iako Nie-
śiac wpełności dni zaczął sie Żaloba / iako Jásnie
W. Je°. Mśc Pan Starosta Sedziwości swo-
iey Twarz zaśmuciwszy swoje / płaczem oczy swe
rumieni / bolejąc na Żegnanie z Przyiacielem żalo-
sne. Żolał niemniej / y w struchlałym sercu po-
strzał żalofny odnosił Jásnie Oświecone K. J.
Kadziwił Mirzalet W. K. L. Jásnie Oświe-
conę Kieźną / gdy y zniemi sie Żalobnie Wielmo-
żna Matka Żegna / same tylko błogosławieństwo
dziateczkom zostawując. O iako boleśnemi Wiel-
możni Jch M. P. Woynowie / tak y Wielmożni

846

Jch M. pp. Sapietowie z Wielmożnemi Mal-
żonkami swymi / ktorzy przytomni bydy nie mogli
na te walece Miłości. Już druga Wielmożna
Pani y po Pogrzebie przybywszy aż do Grobiez pla-
czem kulić Wielmożney Marci / zboleć ić widzieć
chce nie tylko miejsce gdzie pochowana / ale też y
Grob otwarzać kaze / y dopiero wetować wélnie /
y do pedza przez nabożeństwo powinne / y przez
powtorzenie Ofiary prze Naeświetley za Śmarla.

Miłości to tedy dowody / Miłości Chora-
giem Wielmożney Pánicy obrona / aby Żalobá v-
stąpiła; A trudno nie ma wstąpić gdy potega ná-
stąpi; trudno Żalobá mieć ma miejsce gdzie świe-
tłych ordynków za stępy zgodnie prowadzi Wiel-
można Pania pod Choragiem Miłości. Naprzód
świetna poczet swoy zawodzi Oksa Domu Mo-
żnego Jch M. Pánów Gostanickich. Jasna to za-
wsze Oksa / y nigdy nierzdzewiała: ostra zawsze /
y nigdy nieprzyteplona / Jasna męstwem / Jasna
sławą nienaruszoną / Jasna Przedamiy Godno-
ściami wśak Kromet Goczławium ięszce za Le-
ská Białego wspomina Biskupem Pleckiem. Dam
ia ten Tytul Oksy ktory dawano stateczności / ko-
ra wyrażając Malowane Skale na mierzni na kora
różne nawałności były / a nad nią pisanó: Eadem

1206.

sum

sum semper: Jednakowo iezdem zawnze; moze
 sie tym slusnie Otza chylpic iz jednako Jasno bli-
 skotliwie swieci Oycyzynie / iz zawnze jednakowa
 ostranieprzywiciolom Oycyzny Eadem sum sema-
 per; ten tylko nie wynalby tego/ ktoryby nie vznał
 iz ogień grzeie/ zawnze go sława/ gość sławny. O-
 tza Jasna Sława. Co po dalszych dowodach/ oto
 y teraz swieta infula na Głowie oświeconey O-
 tze przy Pogrzebie sława/ gdy Je° M. X Biskup
 Lucki Ofiare prze Naswietza Ciała JEZUso-
 wego / iako Otza Przeswietna do Nieba posyla.
 Jasna Otza zawnze w Koronie/ Jasna w Pán-
 stwach Wielkiego X. L. spierwshemi Domami
 złączona.

Następna w świetnym żyku za Otza bystro-
 lotne strzały Wielmożneż domu Ich M. Pánow
 Wolkowiczow; strzały tak ku ziemi iako y ku Niebu
 ostrzem obrocone/ trudno naciec/ bo non cedunt
 malis nie vstępuia zlemu; Africa to nie gdy przy pi-
 sowano/ ktora wosobie Pánimstiey wieżami wko-
 ronowana na skorpionie malarowano/ Znapisem Tu
 non cede malis. Ty nie vstępnij zlemu. Słusnie
 to strzałom Wielmożnym należy/ chyba kto nie wie
 iz Żelazo twarde/ ten nie przyzna iz strzały żadne-
 mu wprzod nie dadzą/ gdyż pierwsza są broń y

zdobycza/ pierwŝem miedzy Krusćami y ná Jás-
 śnieyŝem Metalem obmocnione; nigdy strzały nie
 wŝtepowały Wiary / nigdy ku Bogu y Oyczyźnie
 Miłości / nigdy nie ŝlawy nie podlegały ŝmazie/
 Non cedunt malis, Nie wŝtepuia zlemu / ząwŝe
 Wielmoŝne / ząwŝe ŝlawne / ząwŝe w ŝćárbnicy
 bez zguby do chowane. Coŝ po dowodach dá-
 wnietŝych: Co poŝwiádectwach odleglych: Kro-
 nikaŝe macie / wŝŝá to ŝwieŝo / iedná y wiecznie
 zoŝtaie w Pámieci / nie tylko w Oyczyźnie / ale y
 w cudzych Kráinách / iáko powážna przy ŝtrzałách
 Inŝula Wileńŝka z godnoŝcia przebywała / zoŝdo-
 ba ŝwoia: Przy ŝtrzałách ŝćárby / Ekonómie / Se-
 natorŝkie godnoŝci przemieŝtawáły / trwáia / y
 w potómne czáŝy mieŝćac beda we trwi pozoŝtaie.
 ŝtrzały abundant bonis, obŝitnia dobrem / Non
 cedunt malis, Nie wŝtepuia zlemu / ŝmierć ich ná-
 wet od gromić nie moŝe / ŝtawáia z Wielmoŝnym
 ŝwym Pánem przy Choragwi Miłości / gdy nie
 tylko zaráz po ŝmierci przyiáciela / do roŝnych y o-
 dleglych / Koŝciółow / Kłaŝtorow / y ŝpítalow /
 ŝialmuŝna wylátuia / gdy przyŝtoynie ŝwielmo-
 ŝnoŝcia do ŝiemie ciało od prowadzáia; Jeŝcie
 y teraz dwie ŝtrzałe / iedná ku Bogu modlitwy /
 druga ku ŝiemni do Kápłanow obracáia ŝie Wi el-

moŝney

Wielmożney Pániey ná rátnel vdaia sis Non
cedunt malis, Nie vstepuia zley smierci.

W Jasno smelcownym zastepie następuje tu-
dzies przy strzałach gorolotny Orzel pod Chora-
giem wrodzony przeciw Wielmożney Mierce mi-
łości Jásnie O. K. J. Rádziwila Marszałka
W. K. L. ó Orle prześwietny Śacności nie v-
stawiający meśtroem / nie zwyciężony w sławie /
roztoczyłeś śliczne skrzydła swoje / Cień chcesz czy-
nić Wie lmożney Pániey / aby od goraca vpalona
nie była? Wzgore wzbijaż zupełne Piora / odpro-
wadzając albo pod Obłoki szukać / lubo to aż do
Słońca w ktore Jasno Patrzasz zalecając Wiel-
możną Pánią od ktorey wzięłeś Przyiaciela / nie
byłeś pociech / vzwawales łaskę / oddawales po-
kłon / y poślanowanie / suprema scande, wzbijai sis
w zgore pod Choragiem Miłości / dam ci ten
Tytuł in victa salus nie zwyciężone zbawienie / ten
przed tym służył (iako Maiolus piše) Ptakowi
Indyjskiemu / Monocodiata nazywanemu ktore-
go kto miał przy sobie nie zwyciężonym zostawał.
Ja sie nie myle gdy ten Tytuł daie Orłowi o-
świeconemu / wśak każdy kto widzi że Słońce
świetne / ten przyzna iż Jásnie Oświecone Kija-
ta Jch M. Rádziwilowie / Zdrowiem są nie zwy-

849

zwyciężonym Oyczyźnie / wśzał y teraz Mestwa /
 Instanty / y Prusy iawne dać musza świadectwa
 otem / nigdy ten Orzel strzydel nie spuścił / nigdy
 nie spracowany / y teraz przy Chorągwi Miłości
 stanął śliczne strzydła Książęcia J. y Kieźne Jey
 M. stawiając przy trumie Śalobney / spłaczliwe-
 mi Orlety inuicta salus nie zwyciężone Zbawienie
 Chorągiew otrzymawa Miłości.

Spieśna y odważna wpierszym zwoisku
 przyiaźni do Ojczy przy biega Kawalerya przesli-
 cznemi Kornety ozdobna Wielmożnego Domu
 Ich M. pp. Woynow / Kornety / albo trzy Tra-
 by nie związane Alligauit nemo / niſt ich nie zwi-
 ązał / Augustus Cesarz to przyznawał sobie mając
 Krokodyla przy Palmie / dla zwycięstwa Egiptu.

Słusznie to przypisać Trabom / niſt ich nie
 związał aby sławy nie opiewały / niſt nie wprze-
 dził aby nie przyiaćiol Oyczyzny nie doganiały
 Woyną obrona całości / Woyną nabyciem Pań-
 stwa / Woyną datkiem wolności / Woyną / Woy-
 ną strážna boiaźliwemu nieprzyiaćielowi / miła
 Marsowi / miła ludziom meżnem / y przezacnym
 Alligauit nemo, niſt nie związał / bo pełno w Kro-
 nikach sławy / Śacności y wśelkiey podobney
 Woyczyźnie godności / każdy Kro wie iż woda mo-

tra /

moſtra/ widzi ná oko Senatorſkie Znáki/ y wſzel-
kie przywileie godnoſci przy Trabách zoſtaia/ y
zoſtawac beda. Teraz teraz cne traby nietarara
Zaloſne/ leć wzdychania nabożne przez záplakane
Wielmożnych Ich M. pp. Staroſtow pod Cho-
ragwia Miłoſci przy Wielmożney Matce poſyła-
cie/ Alligauit nemo, nie zwiázal żaden nie zwiá-
zał y ſmierć Miłoſci Synowſkiej/ ktora trwac
y ná wieki bedzie.

Przylacza ſie ogromne Woypo dwiema Pul-
kami nie rozdzielnie idac z Trabami/ niezwyczaj-
nie ozdoby Strzaly/ laniacey ſie Zelazem y Krzy-
żem Wielmożnego Domu Ich M. pp. Sapie-
hiow. Sliczne byly za ſtepy Juliusza Ceſarza kto-
ry malowac ſie każal z Kiegiami y z Mieczem/ ſwiat
podnogami mairacy/ znapisem Ex vtroq; Ceſar,
zoboyga Ceſarzem/ zmeſtwa/ y Znauti. Wiecey
należy ten Tytul ſtrzalet z Krzyżami Ex vtroq; Ceſar
Zoboyga Pannie/ Nabożeńſtwem ku Bogu/ za-
ſługa Wyczyſnie. Patrzcie ná Kościol tuteczny/
Patrzcie ná Oltarz/ weyrzycie ná Wilenſkie/ ſlo-
nimſkie y inſze/ Strzala z Krzyżem ozdabia nabo-
żeńſtwu mieyſca/ ozdabia ochedoſtwa Kościelne/
ozdabia Kościoly/ Kłaſtory ſpitale.

A co rzeka o Sławie? Co wspomnie o Za-

84
 cności: Co mam mówić o Godności? chyba kto
 nie rozumie iż drewno nie jest człowiek/ ten niewie
 iako zwierzchności woienne y Senatorstie przy
 strzale z Krzyżem związane były/ tam znali Po
 koin/ tam y znali woienne/ iakow starbnicy odpo
 czywały/ Ex utroq; Cesar, Soboygá Cesarzem; y
 Wielmożna Páni ze drouch miar strzala ozdobi
 na pod Choragwia Miłości z Wielmożnem J^o
 M. Panem Chorazem W. X. L. y z Wielmożnem
 J^o M. Panem Starostą z dziećmi swoimi.

Już mi czas nie dopuści inšych lubo krowia/
 lubo ludzkości lubo dobrodzieystwy zacieżnych
 wspominać zastepow / do was tylko tu skończe
 niu/ Oycowie y Bracia Franciszka S. morwe o
 bracam moiektorzy zrostazania/ W. O. Prowin
 cyala swego z stawiliście sie abyście za dobrodziey
 stwa Jáśnie W. J. M. Pána Starosty, Zmudz
 kiego, Syndyka, Generalnego, y Oycá swego/ tu
 dzież y za dobrodzieystwa S. Pámieci J. M. Pá
 niey Starościney dobrodzieystki wáſzey za wdzie
 cznie oświadczyli ſezerze przed Bogiem/ prowá
 dzac do Boga pod Choragiew Miłości Wielmo
 żną dobrodzieystwa swoje/ nie wy kortezyjami/ nie
 pochlepstwem/ nie obluda nie vniecie/ ſzerocé/ y
 prostotą nie zmyślna Bogu y ludziom was zaleciłá

weście Chorągiew Miłości Jezusa swiego/ dla
ktorego zstalicie się v bogimi Zebrałami/ y od kto-
regu v pewnienie macie o zbawieniu nie tylko swo-
im/ ale y dobrodziejow/ od Jezusa zranieni/ po-
wroziem iego opasani/ nadrewnie chodząc/ drzewo
na którym wiśsiał wyrażacie/ Hinc vulnus Hinc
salus, stąd y rany w sercu Miłości/ stąd y zbawie-
nie od nosicie/ Podźcież teraz Brzescy/ y Lubel-
scy/ Grodzienscy/ y Sokołscy/ Tykocińscy/ y
Prąscy/ Łukowscy/ Janowscy/ Radomscy/ vpo-
mnicie się obietnic v Jezusa waszego aby obiec-
nie przyiał pod Chorągiew Miłości dobrodziej-
te wasze wżał zapisy y pieczęci macie na ciele Wy-
ca swego Franciszka Swietego.

Podźcież za Pasterzem swoim/ za namiestni-
kiem Franciszka Swietego w Prowincyey naszej
zstawcie się v Oltarzcu v pominaycie się iż obiecal że
kto przyiacielem Zakonu Franciszka Swietego
bedzie zła śmiercią vmrzeć nie może/ wiecie iaki
przyaciół/ wiecie dobrodzieystwa/ doznawaliście/
Modlitwami nagradzaycie. A któż wie iż jeli O.
Wielebny naszego Prowincyala nie tak Bog posy-
ła iako nie gdy Abakuka Danielowi S. między
Łwy spokarmem/ oto on pokarm ciała y krwie Je-
zusowej/ pokarm życia dałszy podawać do Bo-
ga będzie/ dla Wielmożney P. aby stanela przy

Kazanie.

77
wieczney Miłości. Amor vltima linea rerum, Mi-
łość ostatnią granicą wśhem rzeczom; y my odday-
my Miłości Jezusowey Bogu naszemu dusze Wiel-
możney Pániey aby bez Zatóby zniem
Krolowała na wieki wie-
ków/ Amen

Ná część y ná Chwałę Bogu w Trocy
iedynemu, Amen.

